

Wijkcentra in de verdrukking

Inleiding

In de meeste wijken van Zwolle is er een wijkcentrum. Een plek waar de wijkbewoners elkaar kunnen ontmoeten, maar ook een plek waar allerlei activiteiten worden georganiseerd. Van de biljartclub tot de vogelclub en van de kaartclub tot dansgroepen. Wijkcentra vormen een belangrijke schakel voor de sociale samenhang in een buurt. Daarnaast vormen ze een plek waar verschillende bevolkingsgroepen, die normaliter langs elkaar heen leven, met elkaar in contact kunnen komen. Binnenkort wordt het beleid voor wijkaccommodaties opnieuw door de gemeenteraad vastgesteld. De SP heeft daarom de wijkcentra in Zwolle bezocht¹ om te ervaren/zien wat de dagelijkse praktijk is.

De praktijk van de wijkcentra in Zwolle

Voor veel wijkcentra is het lastig om het hoofd boven water te houden. Bij de meeste wijkcentra gaat het al tijden niet zo goed. Er is een chronisch tekort aan geld. De gemeentelijke subsidie is onvoldoende om tekorten aan te vullen. De beheerders van de wijkcentra lopen op hun tenen om de zaak goed draaiende te houden. Enkele wijkcentra kunnen een beroep doen op betaalde krachten. Voor het overige deel van de werkzaamheden probeert men wijkbewoners aan te trekken, die vrijwilligerswerk willen verrichten. In bepaalde wijken vormt het werven van vrijwilligers een probleem. Hier en daar wordt er voor de functie van beheerder nog gebruik gemaakt van de ID-regeling. Deze regeling loopt echter in 2010 af. Door een structureel tekort aan middelen is er bij de meeste wijkcentra achterstallig onderhoud. De kosten van het onderhoud kunnen onvoldoende worden bekostigd uit de inkomsten van de verhuur van zalen of barinkomsten. Daarnaast heeft het rookverbod ook invloed gehad op het aantal bezoekers – en daarmee op de inkomsten - van wijkcentra. Bovenstaande zaken verdienen eerlijke aandacht. Als we als stad willen dat wijkcentra bijdragen aan het sociale welzijn en het duurzame evenwicht in wijken dan zal het stadsbestuur hierin moeten investeren.

¹ Bij Travers mochten de wijkcentrabeheerders geen afspraak maken met de SP. De SP werd doorverwezen naar de communicatieadviseur. Aangezien de partij de praktijk op de werkvloer wilde zien, heeft zij besloten geen gebruik te maken van het gesprek met de communicatieadviseur van Travers. Uitzondering hierop is het wijkcentrum Holtenbroek.

Financiële nood voor wijkcentra

De financiële nood is bij een aantal wijkcentra erg hoog. Deze geldproblemen hebben diverse oorzaken:

- bij een aantal wijkcentra worden de barinkomsten verrekend met de subsidie van de gemeente. De inkomsten uit de drankverkoop worden teruggevorderd op de subsidie. Dit leidt ertoe dat wijkcentra geen voordeel hebben bij het feit dat het aantal bezoekers van de wijkcentra groeit en zij daardoor meer barinkomsten genereren. Zo halen zij dus geen voordeel uit hun eigen succes en ontstaan er geen nieuwe uitbreidingsmogelijkheden.
- de subsidies die wijkcentra ontvangen gaan voornamelijk op aan het uitbetalen van het personeel of aan de huur van het gebouw. Eén of meer vaste krachten in een wijkcentrum zijn van groot belang, omdat de continuïteit te waarborgen. Een te grote afhankelijkheid van vrijwilligers kan deze continuïteit in gevaar brengen.
- vanwege de maatschappelijk en sociale functie van een wijkcentra kunnen wijkactiviteiten gratis plaatsvinden. Er wordt bijvoorbeeld geen huur gerekend. Hiermee willen wijkcentra de voorzieningen voor bewoners toegankelijk en bereikbaar houden. Vanuit het verleden profiteren ook andere groepen of clubs van deze regeling. Dit is een erfenis uit het verleden. Echter, voor veel wijkcentra is het bijzonder moeilijk om deze groepen en clubs alsnog om zaalhuur te vragen, omdat de consequentie in de meeste gevallen een vertrek van de betreffende groep/club betekent, waardoor barinkomsten wegvallen.

Een oplossing voor de geldproblemen is het verhogen van de zaalhuur of de horecaprijzen. Dit is echter in strijd met het toegankelijke karakter en met de sociale functie van de wijkcentra. Overigens heeft het ook niet altijd zin, omdat bij sommige wijkcentra de barinkomsten of zaalhuur wordt verrekend met de subsidie vanuit de gemeente.

Achterstallig onderhoud

Veel wijkcentra in Zwolle hebben problemen om de wijkcentra goed te kunnen onderhouden. Er is structureel geld nodig om onderhoud te plegen. Echter in de meeste wijkcentra is het door de financiële nood onmogelijk om voldoende geld te sparen om in dit onderhoud te voorzien. Hierdoor blijven reparaties van toiletgroepen en verlichting achterwegen. In wijkcentrum Gerenlanden heeft dit bijvoorbeeld geleid tot een situatie waarbij de toiletdeur van herentoilet kapot is, en niet vervangen kan worden omdat hiervoor het hele toilet zou moeten worden verbouwd. Consequentie is dat dit toilet onafgesloten blijft, terwijl er kleine kinderen in en uit lopen. Ook aanpassingen om aan de arbo-eisen of eisen van de brandweer te voldoen blijven achterwegen, wat onaangevaardbaar is op plekken waar grote groepen mensen komen. In wijkcentrum de Bolder in AAlanden is er geen geld om aan de verplichte eis van een alarminstallatie tegemoet te komen. Ook is er geen geld voor de buitenverlichting, terwijl dit de veiligheid wel zou bevorderen. In een aantal wijkcentra heeft dit tot gevolg dat men niet kan voldoen aan de voorzieningen die voor gehandicapten noodzakelijk zijn. Dat ondermijnt weer een van de belangrijkste functies van een wijkcentrum: de algemene toegankelijkheid.

Administratieve rompslomp

Naast financiële nood en achterstallig onderhoud, lopen de wijkcentra tegen de administratieve rompslomp op die de gemeente oplegt. Men vindt de verantwoording die men moet afleggen te uitgebreid. Om de verantwoording aan de gemeente goed te laten keuren moeten de wijkcentra gebruik maken van een accountant. Een accountantsverklaring kost echter veel geld. Dit terwijl de gemeente Zwolle zelf over een accountant beschikt. Bovendien duurt de afhandeling van de subsidiestromen lang. In het voorjaar van 2009 was er nog geen goedkeuring over de verantwoording van het jaar 2007. De afhandelingstermijnen worden niet gehaald, terwijl de wijkcentra wel precies op tijd moeten zijn bij het indienen van een subsidieaanvraag. Een versimpeling van de administratieve procedures zou de wijkcentra een hoop tijd en zorgen besparen. Daarnaast zou het de gemeente sieren als zij dezelfde stiptheid aan zou houden die ze ook van haar partners verwacht.

De SP en wijkcentra

De SP vindt het van belang dat er in elke buurt of wijk een plek is waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Waar activiteiten georganiseerd kunnen worden, buurtfeesten, bewonersavonden, voorlichtingsavonden en culturele activiteiten. Elke buurt zou daarom een eigen buurtcentrum moeten krijgen. Dit buurtcentrum moet de spil zijn voor de buurtactiviteiten. De sociale verbanden kunnen door middel van een buurtcentrum op allerlei manieren worden versterkt en mogelijk worden gemaakt. Een wijkcentrum is er niet alleen om diensten te verlenen, maar juist om elkaar te ontmoeten. Een wijkcentrum is niet een vooruitgestoken post van het stadskantoor, maar een plek van, voor en door de wijkbewoners. De SP ziet het wijkcentrum als een ontmoetingsplaats waar ook voorzieningen als kinderopvang, wijkagent en jongerenwerk onderdak vinden. Het wijkcentrum moet voor bewoners op loopafstand bereikbaar en kleinschalig zijn. In grote wijken zal er daarom moeten worden gekeken of een extra wijkcentrum tot de mogelijkheden behoort. Wijkcentra hebben een belangrijke sociale functie. Het zijn geen bedrijven. Efficiency en kostenbesparing horen daarom geen doelen op zich te zijn.

De SP presenteert hierbij 5 maatregelen om de wijkcentra voor onze stad te behouden op een kwalitatief hoog niveau.

1. Investeer in wijkcentra!

Het water staat de meeste wijkcentra tot aan de lippen. Het is bijzonder onverstandig om in deze tijden van economische crisis te bezuinigen op de budgetten van de wijkcentra. De financiële vooruitzichten zien er bij de meeste wijkcentra niet rooskleurig uit. Nu bezuinigen op de budgetten van de wijkcentra leidt naast mogelijke sluiting van wijkcentra ook tot een verslechtering van de sociale cohesie binnen de diverse wijken van Zwolle. Waar het stadsbestuur voorstelt om de middelen te 'herschikken', pleit de SP voor een extra investering in de wijkcentra om zo de infrastructuur voor wijk- en welzijnsactiviteiten te waarborgen. Het beleid moet vanuit sociaal perspectief worden benaderd en niet vanuit financieel perspectief.

2. Maak eenduidig beleid omtrent de inkomsten van wijkcentra

Binnen de diverse wijkcentra bestaan er grote verschillen in subsidiemogelijkheden. Waar de ene wijkaccommodatie alle barinkomsten of structurele zaalhuur moet inleveren bij de gemeente, hebben andere wijkcentrabeheerders wel profijt van meer barinkomsten en zaalhuur door een groeiend aantal bezoekers. Van belang is dat er duidelijke regels worden gesteld aan de subsidie van wijkcentra. En dat deze regels ook voor elk wijkcentrum gelden. Houdt wijkcentra financieel op orde en verdeel de subsidie op een rechtvaardige en eerlijke manier.

3. Wijkcentra moeten ondersteund worden in het plegen van onderhoud

Terwijl het stadsbestuur aangeeft geen knelpunten te verwachten in het groot onderhoud van niet-gemeentelijke wijkaccommodaties, luiden de centra zelf de noodklok. Het is voor de meeste wijkcentra onmogelijk om geld te sparen/reserveren om ook in kleiner onderhoud te voorzien. Een aantal wijkcentra komen daarom niet toe aan noodzakelijke aanpassingen van toiletruimtes, verlichting, gymzalen etc. Hierdoor kunnen niet alle wijkcentra voldoen aan de geldende arbo-wetgeving. Het fonds van waaruit onderhoud door de gemeente wordt bekostigd moet wijkcentra vaker ondersteunen bij het onderhoud van de gebouwen. Als wijkcentra kunnen aantonen dat zij onvoldoende middelen hebben voor noodzakelijk onderhoud, moeten zij in aanmerking komen voor onderhoudssteun vanuit de gemeentelijke pot.

4. Zorg voor administratieve lastenverlichting

De gemeente moet per direct zorgen voor administratieve lastenverlichting voor wijkcentra. De subsidiestromen zijn zo onduidelijk geworden waardoor er zelfs een wijkcentrum is dat een administratiekantoor heeft ingeschakeld. Laat de wijkcentra gebruik maken van de gemeentelijke accountant voor het goedkeuren van de begroting. Een accountantsverklaring kost de wijkcentra nu een smak geld. Daarnaast moeten de procedures versimpeld worden, zodat de gemeente op een makkelijke en snelle wijze in staat is om de verantwoording van de subsidie goed te keuren. Het kan niet zo zijn dat een wijkcentrum twee jaar op goedkeuring van de gemeentelijke subsidie moet wachten.

5. Maak van de gesubsidieerde banen, reguliere banen

De stopzetting van de subsidieregeling voor ID- banen mag er niet toe leiden dat functies binnen de wijkcentra, die momenteel door ID'ers worden uitgevoerd, verdwijnen. Deze banen moeten worden omgezet in reguliere banen met goede arbeidsvoorwaarden en een normaal salaris. De kosten hiervoor moeten worden gedragen door de gemeente Zwolle. De SP vindt deze functies binnen de wijkcentra bijzonder van belang, omdat zij bijdragen aan de sociale cohesie in de Zwolse wijken.